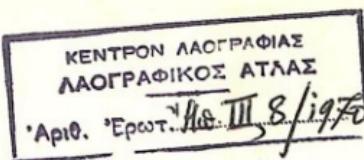

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σεπ 1969 / 10-3-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- Έξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Χρυσανθή
 (παλαιότερον ονομα: Βιλλιαρη ...), Έπαρχιας ... Σαντίου ...
 Νομού ... Θεσπρωτίας
- Όνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... Γεράσιμος ...
Εὐεύμενος, ἐπάγγελμα ... Αἰδοίευσελος
 Ταχυδρομική διεύθυνσις .Παροιμιαδίκη ... Θεσπρωτίας.
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον 6
- Ἄπο ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονομα καὶ ἐπώνυμον Πλαποβάτης ... Γεώργιος ,
γερέβιος
 ήλικία... 52 ... γραμματικὴ γνώσεις ... Από 60 τος Δημοτικ
 τόπος καταγωγῆς ... Χαμετούρη ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- Ποιαί ἀγροτικαὶ περιοχαὶ πρωρίζουντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βιοσκήν ποιμνίων ; Αι. Αρενδί. με. βα. ενάγρ. ποι. γαν. αι.
πεδική. διά. μα. γα. γέργει. ρυ.
 'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; Σεν. η. Λαζαρεσον. Σο.
- Εἰς ποίους ἀνήκον ώς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ώς
 π.χ. Τούρκους") γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ.
Σ.ε. Τούρκους.. μα. πο. αι. δ.
- 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετά τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετά τὸν θάνατόν
 του ; Τητ. διέγειμε.. η.ε.. παρ. γλι. ι. θέλωσιν. πολιτικ /

- β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

...*Εἰδ. ἀμφοτέρων*.....

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..;*Ναὶ*.....

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποίοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὁις ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

?*Ηραζερλα.. μὲ. φανόμερον. τὸ.. !β., οἴνομενεικήν*.....

- 2) Πῶς ἔκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.). *Βέη προι.* Ποιὸς ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;

?*Αθημός*.....

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *Εἰς εἰδὸς. γιζ.*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργοστοι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ διὰ δόλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποιού προτίχροντο οὗτοι ηραν στερεός μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ήμερομήσιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Νευ.. τέρρες.. ναὶ.. γυν.χίνες.. Αμοιβή.. εἰς.. εἰδός,.....

15..*Ωναίδες.. γερρωνία.*.....

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἔὰν ναὶ, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;

?*Ο.χι.*.....

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἔργασίας ;*Ἐγταλ.. τοῦ.. χωρίσθια.. Μερικοί.. εἰς. τό..*

?*Έαδηννιακ.. (Ἐγενέθεα.. (Θαλάσσα)..*.....

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ώς ἔργάται ..*γ.φι..* ἢ ώς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιστές), πραμετευτάδες (ἔμποροι) κλπ.; ..;*Ν.αὶ*.....

- δ'. 1) Πᾶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μῖς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἥ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργάματος;

Μέ... ψαῦσιν. οὐαλαμιχ... μα... θωιύνιν. ούδηρον....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; *Μετά... χρ... 1945*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦ ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Από... τοῦ... 1935*

- 1) Σιδηροῦ ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμή-
θεία αὐτοῦ? *Μορφέας από το... Βορεί... Τριγαλάκη*

ΟΙΑ... Δαβάριν...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Κειρολέβος... 4. Μύρι... 7. Θ... 10. Θηλίες...

+ *2. Αηεροπόδια... 5. Ξύργη... 8. Σταύρος...*

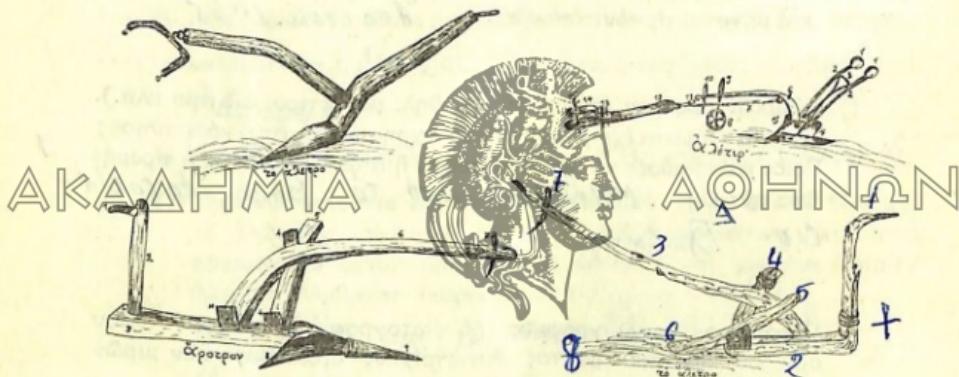
3. Αγεροπόδια... 6. Ξποδηγ... 9. Ξύμρις...

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε είναι ἐν χρήσει;) *1950*

3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1958*

- 4) Μηχανή δεσμάτος τῶν σταχύων (δεματιῶν)
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .. **195.**
- στ'. 1) Τὸ ἔύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ἔύλινον ἄροτρον
- O.ι. Χωρίας!*
-
-
- 2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ἔυλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποιαὶ διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

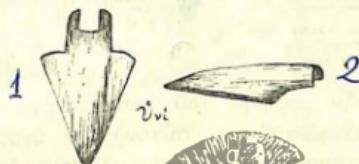
- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ἔύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραβέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ὅριθμούς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.
1. Χειρο. ἄρ. βα. 6. Προ. ο. Εθν. καθηγ. 11.
 2. Πιεδάρ. λε. 7. Μπαναγ. δάρ. 12.
 3. Ξύρτης 8. Δρ. i. 13.
 4. Ξπάθη. 9. 14.
 5. Κρερό. 10. 15.

(1) Εάν εἶναι δυνατόν ἀποστέλλετε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ύπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ἔνδικον ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μωρφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἡ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ... μῆρ. 1... δια... μολα... χωρ.χειρ.....
Τὰ... με?... ἀρθ. 2... δια... χρονα...?εδ.6γ.....

- 5) Ποίον τὸ σχῆμα τῆς σπάμης τοῦ ἀρότρου; ... Νεραλ/δαν. με'
Ἐλ.α. βρού... μύριωμα...

- 6) Ἡτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ἔνδικου ή σιδήρου; ... Καν. με'

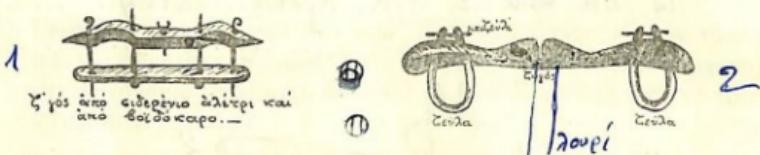

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ἔνδικοι κλπ.).....

Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, βινιλάρι, ρικί.....

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῆψα ἔχρησιμο-ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῆψον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... βο.ες.....
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο ζῆψα ἢ ἓν; ... 2
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲν δύο ζῆψα ἥτο (ἢ εἰναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; Nai!

Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δονομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λούριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ώδ. τὸ μῆ. αρ. 2

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Φ ζ τέλενον το... μή. Ζεύλοβον.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ δποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Τα. Ενι. Ειδη. πρω. Ιχθες, Ιχθει. Μετρι. λούρια
με. Εξ. ξύλον. κουλλούρες.

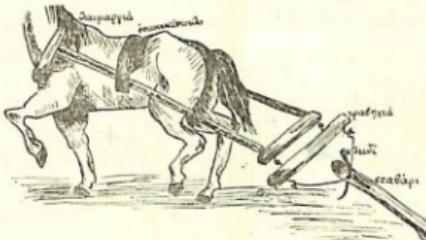
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου, Μετρ. 20. (1945)

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Μέ... Εδινό.. Γιαγαντέτο. ην.. Γλιμαρια.

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

λογ. ἡ μαζεύσι. εἰκὼν

ζ. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορύ.

α) Ποῖος ὕργων παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ιδιοκτήτης τοῦ ἄγρου ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) οὐτορέτης. Σημειώσατε ποία συνθήσεις εἰς τὸν τοπὸν σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΦΗΝΩΝ

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Μὲ... 2... Ζεῦξις... Σευλόσχερινον, Ζυρέδ. Η. τριχια.. αὐδ. 2οι.. μέρη.. ως.. 1η. χειρολέβο.. Τάδε γυν. πολμουα.. αὐδ.. 7ο.. αὐδ. 2ι..

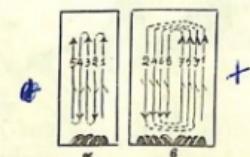
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
Μὲ.. θιναγήρωα.. Μ.ε. οιδηρένιο.. Θ.φ.Τ.γ..

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργός τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὕργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
Μὲ. Θ.Χ.Ο.Ι.γ..

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἔγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ δργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εύθειαν γραμμήν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- Μ.Ε. γρ. ρημε's.....

ἡ ὁργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

γ' οχι.....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν δργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος δργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ δργωμα τοῦ σφροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκούτι) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμπες, στασιές, μεσθράδες κ.λ.π.); .
Μ.Ε. αὐδάριε's

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

Μ.Ε. αὐδάριε's

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εῖδη δργωματος (ἄροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Μ.Ε. εἰλικρ., βαθικ.:

Εις ποῖα δργώματα (σποράς) γίγεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγινοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (ὄνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Ἐντα ἢ δύο. Ὄργωμα, δι. βόλι.
Ἀγρον. εἴτε μείζεις μέρεια.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διο. ἢ Ιερά.

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπτασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν στιάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

1 ἢ 2

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβιστίου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; ... 2 .. Δι. αρκ. δειληγ. Μ. ἀρδία.

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

Ζιάνας... δεριέργη.. μιλλα... σε' μίλι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ή τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ή ὅποια ἔχει τοποθετηθῆνεις τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ή μὲ ἄλλον τρόπον; ... Σ. Ι. Τ. Ρ. Α. Δ. Η. Δ.

Ἐγένετο δὲ... οὐδεὶς... ράβδος.

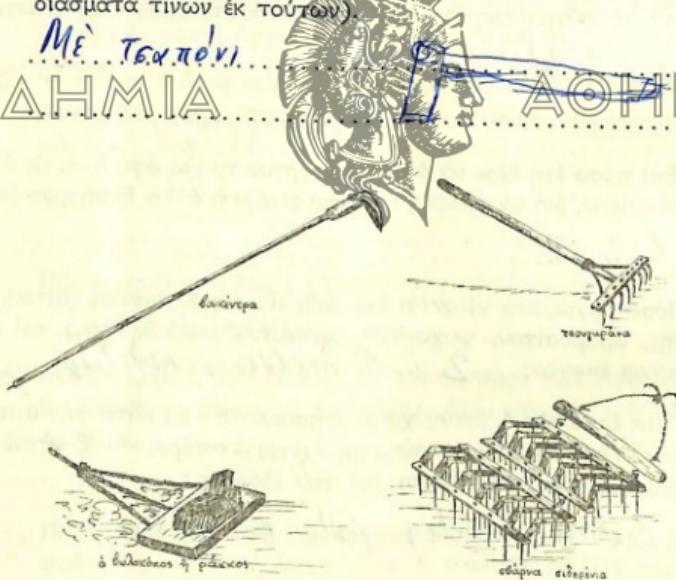
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Σ. Ι. Τ. Ρ. Α. Δ. Η. Δ.

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ὄγρου ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπή κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθεται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ τερπονι

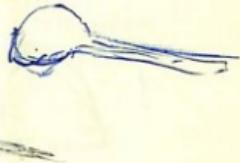
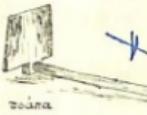
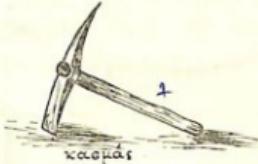
ΑΚΑΔΗΜΙΑ Ι ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ὄγρου ἢ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.....
λίς... τάι... μεριώ? εργ.

6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ώς καὶ αἱ ἔργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

'Ο... επειριαρχι.. πον.. ριχνγ.. ρι.. επέρο... μ.....

7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δόσπριων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εῖδους. Ταὶ αἴραν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
Στα πηγαδια.....

ΑΘΗΝΩΝ

8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο, ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασίες (βραγγίες) καὶ ἄλλως. Ξε... Γωλιέε.....

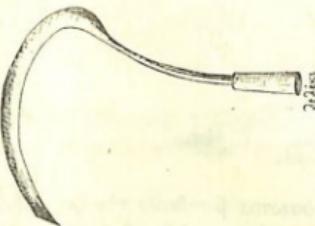
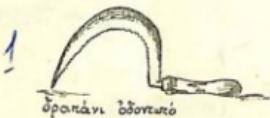
B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποιὸν ἔργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ σηνομα καὶ ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

.....Τὸ δρεπάνι. αὐτὸς δριδ. 1

Ἐὰν ἡσαν (ἢ εἶναι ὀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργασια ἢ μὴ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ὄλλα ἔργασια (π.χ. κόσσες) ἑθερίζοντο
(ἢ θερίζουνται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τινὲς κατωτέρω εἰκόνα). Κόσσα. μ.

ἡ Ειώνων καὶ τὸ
δρεπάνι.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο ὁμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
...?Οδεντωτή!

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;
...Μετατρέπε... εἰμάγος...!...ξελιγγό...

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)
 ?*Γέργολαίσιον.*
- 6) Ὅτι παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χειρας, δηλ. δι' ἑκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δοσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.)*Μόνο... Ιλακ... πλεύθερην.. καὶ... θράκης.*

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ.*Ιερ... Λα... πορταρι.*

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς πᾶ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).*Μποι... πατια.*

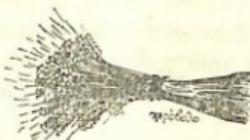
ΑΚΑΛΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλιτηρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν απὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χερίς, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τῷ ἐδάφῳ τὰ δράγματα;*Οι... ιδιοι... οι... Θερισταί.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δύο; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*. πολλαὶ... έπι... ποσαὶ... μαζὶ... πρέμ... μια... μαζὶ... θερισταί.
 Βρισκούν... σιγετούρωνται...*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. *Χειρὸβοῆτες*.....

7. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ως ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπουν καὶ ποῖον;

Μηνδρε... μα... γυναῖκες.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ὥρακοπτην (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρήματα ἢ εἰς εἶδος; Τὸν ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέστε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας δύναματολογίαν).....

Ημερομίσθιο... ἀνευ φαγητοῦ.. Ακοιβύ! Σ.ο.δρχ... Εἴδη.. χρήματα.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ οἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χειρας πρὸς προφύλαξιν, ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; 'Επίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των);

Οἱ γυναῖκες... μιαδ.. χεριά.. διέλευν... ἢ.. μαρτσάδι.. εξ.. το.. διαν. ἀριστ.. καδ.. μια.. πιάτη.. μ.. μίκευ..

- 4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἥν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Nαι... Το... Ημέρα... Πέμπτη... Έβδομα-
νού... Σερηθε...

5) 'Ετρεγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.
Ναι!
Μεσ. την. Ημέρα. Τηρεγουδευμ.. Ηλιθε. πρεμ. πον. ορμες

.....

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἡ ψάλια; τὴν δόποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ὅλο τι εἴδησμα

ΔΗΜΙΑ *ΑΟΗΗΗΗΝ*

Το. ιψηλό?ερον... Τοι. ει. χει... Αερι. ει. ε
κει. ια. και. ψηφαει. δει. γρεν. ιε. γι.
πο. κατο. ζε. επι. τρα. Τα. δι. πα. να. γα. φε. ομι. γι.
γβαζαν. ει. δι. φα. κε. ει. επι. πα. και. ια. κα. γε. γε.
το. επο. μεν. χερι. με. ια. γι. γι. γι. γι. γι. τα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

Τοιούτην λόγον οντος είναι το πρώτο μέρος της συζήτησης για την απόδειξη της απότομης πολιτικής της Ελλάδας.

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

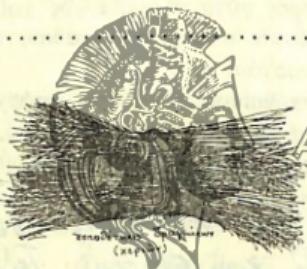
- 1) Πότε έγινετο τὸ δεμάτιασμα, ἢτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπειτε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξίρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;

*Q-3.. ἡμέρες μετά τοῦ δέσμου τας ημέρας
...ώρας:*

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές , ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδίασμάτων ἢ φωτογραφῶν.....

Ο.. πὶ. Δικαιει. Σέμινα. Ια. Αγρούλιο. Ηρα. ο. Φετικ. .
Μ.Ε. Βροῦλα. Ια. Και. Επάρχηση. Η.Ι. Καλώνια. Σεντ. .
Επάρχ. Σεν. Καλαμιά, Βερ. Εγγ. Τεντυ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκτρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκτρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;

.Δύο. Σέμι. Επαρχ. Ια. Μετα. Φρ. Λ. Ριέ. Σεν. Ετε.
Ζε. Εγ. Αν. Ζ.

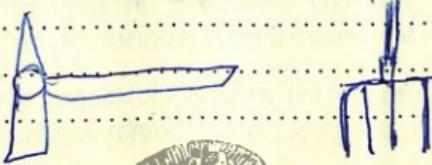
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Πρεδ. των 1920

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

τὸ... φερανδέιον, Ἀπρίλικαι... Αὔγουστον.

- 2) Πᾶς έγίνετο (ή γίνεται) ή ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον η μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η φωτογραφίαν.....
Μὲ... σκαπάνη... η... πηρόλιντα.....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- ΑΚΑΔΗΜΑΙΑ ΛΑΟΓΗΝΗΣ
1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον η διατροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειπῶνα μὲ στηράχ χόρτος (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκριν); Εάν ναί, περιγράψατε πᾶς έγίνετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα η κοπή, η ἔργασις καὶ η φύλαξις αυτοῦ.

Μὲ στηράχ... λαχανάρχ, αὐτό... ετερή, βραχίνη,
μηριδή, μαλιά, βικρίνη... τούτο... Μαραθόνια...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.). Τὸν... Μολίον... μὲ... ὀρθόπτερον... οἰα! Μούσεγκν

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Διά διέγρα Καβούρι Σκύλινα*
Παραρτήθη.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Eis τὸ αλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος σπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λεγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;

Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετησεως ;
Άλιτρι: Έπαναλα.

- 3) 'Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ὅχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Άλιτρα.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Eis οἰκία ορφόν.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἔαν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποιάν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Εἰς μίαν
.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Απὸ . . . ηεύριον . . . ένη . . . έτεσι . . . άγονεσιν . . .

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπτεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπτεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΗΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθιμος διὰ μείγματος κόπρου βιῶν
καὶ δχύρων)... Ηθαριερή, πυλαρη, παλιντρακί^ε
Λει. οίδε. ρ., Είδικος χωματάλως Νοτι. Ελεύθ.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἐπι. Οχι.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Γέρο.. τε.. εἰνάτη.. Τε.. εἰδίχνα.. τε.. Ειπε.. ωρές.. 26...
βερίζερε, τα.. α' Ηλι.. ειδίκηρατε.....

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιί-
ήσεως ζῷων (βιῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀνυρθροποιησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῷων (βιῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ἔντλινος στρύλος, ὥμους δύο μετωφ (καπούμενος στηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ δποίου ἔξαρτων-
ται σχοινία, εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἔτερον ὅρον των τὰ ζῷα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρεσ», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

.....Αδογρ... 1, 2, 3... ΗΕ.. υαπτίφρια.....

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλων-
στύλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες,
αἱ δποίαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ δποίον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἄκομη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἦνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
Μέ. δίειρο. Πώ. Καποδιστρίου. με. Ενδιεξ.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανίς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Οχι

Σημειώσατε, ἐάν ἀπαντᾶτε εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ δσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Οχι. Τα. ο. επιρο. Κακέ ποδι. λα.

διδ. ξέμον

- 8) Άπο ποίαν ώραν της ήμέρας άρχιζει ο άλωνισμός διακόπτεται διά νάτη πανασληφθή την έπομένην;

Από την λίγην μέχρι το γεύμα
αρχέρας

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα αλεία είναι σε χρήση; (χρησιμοποιείται έπιμηκες ξύλον, τό δόποιον, κα δικούλι, δουκράνι κλπ., έχει τό άκρον δόδυντωτόν μορφήν); Τρι. Ηονδι., Διαλν., Βτι. αρ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατά τήν διάρκειαν τοῦ άλωνισμοῦ ο γεωργὸς δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ άλώνι, ρίπτει ἐντόποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ άλωνιστικὸν μπους στάχυς;

Ναι

- 14) Ήτο ἐν χρήσει εἰδικὴ άλωνόβεργα διά τήν δόδη πημα τῶν ζώων; ('Εν Κρήτῃ λέγεται αὐτῇ β φ' κέντρα). Πόσον μῆκος είχε καὶ ποία ἢ κατα διάσπατε τήν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω)

Ναι... Μαρτσίλι... 1. μέρα... ξ. ηλ.

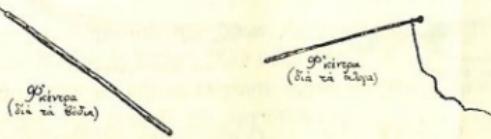
κατὰ ποίαν δὲ

τετ.

Εἰς τινας τόπους
λαούμενον διχάλι,
τὸ τὴν κατωτέρω
βούλησα.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλος). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Αλωνίζεινται 100. Κρατητραγούλια.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ
ἀποχωρισθοῦν τὰ ὄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: οἱ ιδίοι οἱ γεωργοὶ μὲν ίδικά του ζῶσι ἢ ὑπῆρχον
(ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδίκοι ἀλωνισταί (ἐν Αιτωλίᾳ: βαλμάδες,
δηλ. τασσανθῆδες, καλούμενοι ἀλωναράτοι καὶ ὄχυγιστοι), οἱ διότι
εἶχον βοσιὰ ἢ ἀλογαὶ καὶ ἀνελατιθανοῦ τὸν ἀλωνισμόν

Οἱ ιδίες... οἱ γεωργοὶ... οἱ γηράχοι...
Αλωνιζόντες... περιφέρονται...

- 18) Πλήν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶσι καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλειον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἅλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

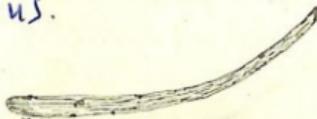
Σοπι:

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις, τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... Δικαΐωσας... Θεός... Καταράτη...
Αρχιπόλη... εἰς... Ια... Βρυνι... Φ. S. 2d. Οχυρό...
Γέρερο δάρτης.

Κόπανος στροφύλακος

Σύλιο καρπεύματος ὡς τὸ καπάνισμα
μικρού αρρών οικείωσεν...

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο’ μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ἀνελάμβανον’ τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; (Μαρ. Μελιν., Βν. γ. Ελ. μ., Γενιόνεας.
Α. Ζ. Μ. Η. Ζ. Ζ. Τ. Ε.)

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἔδαφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δῆλο. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπτε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἐπὶ τῷ ἐδάφει τούτῳ σηματίζεται οὐρανός.

1. Εργάζεται μηδὲν.

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζέφων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Εάν νοί, ποιᾶ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας;

Ἐπραγμάτων τοῦτο οὐδὲν ποτε γνωστό.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς απχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνετοπίσμός κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) τὸ 1.9.5.5. Σύνετοπίσμός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, εποιησμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἔργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννυσον: δικριάνη, ἀλλαχοῦ: δικρυγιάνη)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Με. ΕΦΕ. Ιδιαι. Σερον. Όνομα.

Με. φυλάρι. Συλλ. Ο(3)υεύ. Σε. ιπούδι. Μαι. δι. υρι. ξι. (2)

τριπούδι

1

τοῦ δικρυγιάνη (ξένενον)

2

τοῦ λιχνίσματος (ξένενον)

3

τοῦ φυλαρί (ξένενον)

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

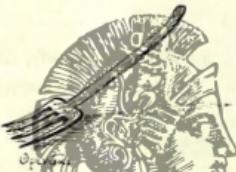
ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Στραγγύλευ.. οχιμα.. Οὐδὲν.. Τεμαγρεψίνετο.....

- 2) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ιχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ.. ΤΕΙΜΟΥΔΑΙ.. ΦΤΥΑΡΙ.. ΤΡΙΝΑΚΙ.. (καὶ το.. οχιμα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἀνδρας, γυναικας εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

Καὶ.. ὁνδρες.. ηνα!.. γυναικες.. Συνηθιστες.. αὐτορεας.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ δποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ; (εἰς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὡστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῆτος κλπ;

Πέραν.. Νεραδίτεια.. Αποκωρίσονται.. οι.. ιαστόποις.. με..
κοπανι.. ζεφου.. Πρωτικ.. ΕΙΓΥΝΩΝΤΑΝ.. Σύνθετος.. ορά..
μεράπιτεια.. γιατρον.. δευτερο.. αριθμεμα.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακά συνθίζεται τοῦτο ..Γίγεται.. Θρεπτικός.....

Συνδιέξεσται.. θρεπτικός.. διάτοκος.....

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

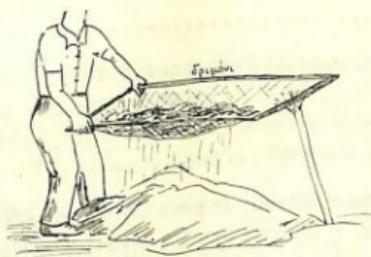
Μὲν γεριμάνι.. (νόσινα). μὲν διερεύνεται βαίνει.. νασι..
Ενδιγαν.. φύρο.. ἦς τὸ.. ὑπο.. ἀριθ.. Λ.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα απομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθμου; Η δὲ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΩΡΗΝΩΝ

νων μὲ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ψίλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Τινακτα.. μέ.. λό.. θινον.. λι.. ἔφευγε.. το.. Πρωτο.. σχυρα.. Τό..
νέσοροιπεν.. μέ.. διεύμενα.. μου.. το.. μοέμενην..

- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφὴ του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

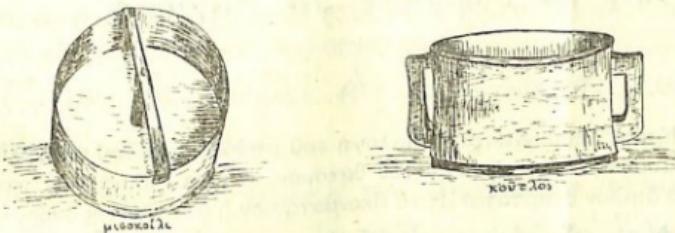
Μαζενεταί.. Βωρός.. μέ.. Λεγειφι.. Σιλιν..
Μετα.. Εικονικα.. εδω.. έβ.. Ιων.. παρακα.. σο.. φθιαρι.. με.. τις
γροδιές.. Ἐμετράται.. γό.. ιέρος τον.. Είρον.. ναι.. χιπζο.. γί-
ζετο.. η.. ποθενεγια..

- 8) "Α λλ α ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

- γ'.1) Ποῖας δοφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετὸ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς οκάδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνο-
γράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

Τά... χωρίσμενον 1/3. εἰς τέρ. ἵδιον γνήσιαν, υαί. δένεται
εἰς το. Κράτος. ἔμερος το. μέ. μόρα. ὡ. νέστιν. να. μονάρει.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ φλογιάτικο καπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΩΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει πολλασσότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικός, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Παπαδί. 1/4ρ

Αγροφυλακιάτικο

? Αγριμάτικο

3) Ποῦ ἀπεθηκένετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε, λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) εἰς.. δημητρια.. ποιρατ. γ. επι. πεδόνες καλ
νήπρυα. δημητρια. ποιρατ. γ. επι. πεδόνες καλ
π. αρ. επεν. α. δο. κ. το.. μον. το. πε. επι. τα. πεδόνες καλ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκένετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶν) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸ ἄγρον καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις τὴν ὑπαιθρον ; ... Στ. ἀχυρωνγλυβες .. κορλα' ..
ετο... επιτε.....

- 5) Πώς έγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἄλωνισμα ;

. Καρα!.. των.. διαρ. γε αν.. τον.. αλφνιεμον.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ είκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

. Ναι!.. Συνήθων.. ο. πρ. χ.. να λεκιη πόνια, , α. λα. υα! ..
. Επαρχεια .. ει. των.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποιὸν τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται, πρὸς ποιὸν σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Η ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΗΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἱούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

. Απαγριες (Τυρηνης). ..

Εις ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

. Εις.. ρα.. υερηρεκ.. ραν.. χωριν.. το!.. Εαπερθες.. εις.. Κυρια..
αιμης.. πα.. Γυρινης.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.)

..... φωτιά ἡ... Τίσκεια! πολεις.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποιος ἄλλος ;

..... Συγγένεια... νέοι:.....

2) Ποιος ἡ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποιον μέρος ;

Οἱ... νέοι... Τά... υπέβασαν... ἀπὸ... τις... Θυμηνύιες... γυν...

οἰνιακ... στών... κύκλοι.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τά... μεταγέρματα... εἰς... τὰς... χειρας... καὶ... λα... λαπαθε...
τοῦν... εἰς... βυρράν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖοι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπουν διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Τραγούδια, χοροι.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερῆς)

Πηδηματα... ναι... χοροί... Μεταμφατεξεις... ναι...
διοτείσμοι.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αύτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατά τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ